

בס"ד, קייץ תש"ע

"וְקִבְעוּ שְׁמוֹנֵת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלֶיךָ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל"

מדריכות פדגוגיות: רחל שפיגלר, לילך שטיינברג

מרכזת המסלול: אורנה שניידר

ראש החוג: ד"ר ניצה דורי

רעיון תורני

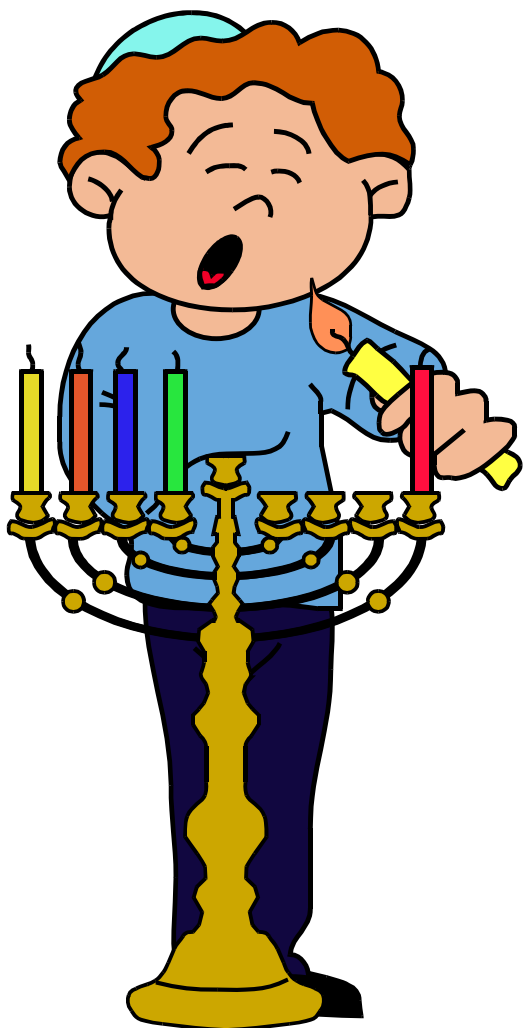
"בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות" (במדבר ח, ב')

אמרו ישראל לפני הקב"ה: ריבונו של עולם: אתה אומר שנאיר לפניך, שנדליק את המנורה? הרי אתה אורו של העולם והאורה דרה אצלך! מדוע אם כן תאמר לנו: "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות"? אמר להם הקב"ה: לא שאני צריך את אורכם, אלא שאני רוצה כשם שאני הארתי לכם במדבר בעמוד האש, כך אתם תאירו לפני – תאירו במעשיכם הטובים. האור המאיר לאדם את חייו הוא אור התורה: משל למי שעומד באפלה: בא להלך, מצא אבר – נכשל, מצא בור – נפל בו ונחבט פניו בקרקע. למה באו לאדם זה כל הצרות הללו? כיוון שלא היה בידו נר. כך אדם שאין בידו דברי תורה: מצא עבירה – נכשל בה. מדוע? כי אינו יודע ואינו לומד, אבל העוסקים בתורה מוארת דרכם.

דבר מרכזת המסלול

- מערכת הירחון שמחה לקבל בברכה שלוש כתבות ששלחו סטודנטיות שלנו ממסלול הגיל הרך בנושא התחלת הלימודים במכללה ובע"מ. תהילה גבאי אף הגדילה לעשות והציעה שם למדור הכתבות של הסטודנטיות ועל כך אנו מודים לה. המערכת מבקשת לשלוח כתבות בהיקף של עד 160 מילים כדי שנוכל לפרסם כמה שיותר פניות.
- מכללת שאנן שותפה לתוכנית של משרד החינוך בנושא של תרומה לקהילה. מסלול הגיל הרך השותף אף הוא לתוכנית זו, בחר לתרום לקהילה באמצעות הפעלת מפגשי הורים וילדים ע"י הסטודנטיות, במכללה פעם בחודש בשעות אחה"צ. כל שנתון יעבד נושא שאותו יתכנן ויכין במסגרת אחד הקורסים הנלמדים בסמסטר זה ובהמשך יהיה גם אחראי על הפעלת המפגש. חובה על כל סטודנטית להשתתף פעם אחת בשנה בפעילות במסגרת תרומה לקהילה.

"גם המובן מאליו, צריך שיאמר לפעמים". (מנחם בגין).

נופר דויד, שנה א'

שנתיים, קיבלתי תשובות למשמעות החיים, לייחוד שלנו כיהודים, לאורח חיים חדש והרבה יותר טוב מהמקום האחר שהייתי בו. והיום כשאני במסגרת חדשה, אני ממש מרגישה שזה המקום שלי, שהקדוש ברוך הוא אוהב אותי שהביא אותי לשם!

שוב לי לומר שזאת תחושה נהדרת להבין שאתה במקום הנכון, עם האנשים הנכונים, בזמן הנכון בחיים שלך.

אז תודה רבה לכולם על החוויה שהתחילה טוב ובי"ה תמשיך להיות יותר ויותר טובה ומהנה עבורי ועבור כולנו!

דבר לא מקרי, הקב"ה ממש כיוון אותי ל"מכללת שאנן". האווירה, הבנות, היחס, המיקום, הניקיון, צוות מקסים, התלבטויות לכמה שעות בטוח שהיו, גם שאלות – אבל פחות מ-24 שעות הספיקו לי כדי לבחור במקום הטוב ביותר! מאחלת לכולנו שתהיה שנה מוצלחת ומלאה חוויות בע"ה, שנמשיך ללמוד, להכיר ולהנות בו-זמנית.

הימים הראשונים במכללה היו קצת שונים, חדשים. בהתחלה הייתי קצת לחוצה, מרוגשת, שואלת המון שאלות. היום התמונה קצת התבהרה. אני הגעתי למכללה ממקום שלא הכרתי אף אחד, הבנות חדשות לגמרי מבחינתי. למדתי לאט-לאט להכיר אותן, מי לומדת איתי, באיזו שנה כל אחת, מהיכן הן מגיעות.

ביום החשיפה אהבתי מאוד את הנושאים שנלמדו, את הסדנאות ובעיקר את הדרך המעניינת והיצירתית שבה הציגו המרצים והמרצות את הדברים. היה נחמד לדעת שרוב הבנות חזרו בתשובה, כך שהיו לי נושאי שיחה מעניינים לא פחות. גם אני חזרתי בתשובה לפני

תהילה גבאי, שנה א'

אני הגעתי להירשם למכללה שבוע לפני תחילת הלימודים, ולא משום סיבה מיוחדת. לא יצא לי בכלל לשמוע על המכללה והייתי צריכה ללמוד במכללה אחרת. זה היה דחף מוזר, מין הרגשה כזאת שאסור לי להתחיל לימודים בלי לוודא שניסיתי, הכרתי לפחות. וברגע שהגעתי, ולהפתעתי גם עוד ארבע בנות מבית שאן שלא ידעתי שילמדו כאן, הרגשתי שזה המקום! ששום

שירה דהן, שנה ג'

"לתקן את העולם פירושו לתקן את החינוך"

אמר יאנוש קורצ'אק הדגול שהשכיל להבין את מהותו וחשיבותו של החינוך. אמרה תמציתית, פשוטה אך כשננסה לתרגמה למעשים נבין עד כמה המשימה קשה ותובענית.

מאז ומתמיד חשבתי בגדול. יש שיאמרו שזהו חטא התמימות או היומרות ויש אופטימיים יותר, שילוו את הגיגי בקריאות הידד מהיצע.

בינתיים, יושבי היצע דוממים וקריאות ההידד נשמעות כהד באפילת תאי מוחי הקודח. אני מסתכלת סביב וכולם נראים כל כך עייפים.

נראה שמחלת הקיבוען כבשה כל פיסה מיותרת של שפיות אינטלקטואלית ועודנה מאיימת לכלות הכל.

אני נכנסת לכיתה א', ביום הראשון לעבודתי המעשית. נפוחה מאגינדה חינוכית, סורקת את חלל הכיתה, שורות השולחנות המסודרים באופן מופתי, קירות הכיתה העמוסים לעייפה בצלילים, אותיות, יש כוח, אין כוח (שיטת קריאה). הכרות קצרה עם המורה וגלישה מהירה אל שיעור ראשון בכיתה א'.

ואז ההלם. צונאמי של דפי עבודה ומשם אל החוברת, "מי לא מקשיב כשאני מדברת?", "למה לא הכנת שיעורים?", "שב יפה עם ידיים שלובות", "לא מתעסקים עם כלום עכשיו", "ש"ב – עמ' 10,11,12,13"....

אני מתחילה להזיע, ומנסה לשלוט ללא הצלחה בעיניי הפוזלות ללא הרף לשעון שעל צג הפלאפון.

נו מתי ההפסקה? הילדים שואלים ואני ממחרת להצטרף לשאלתם, בלב כמובן.

היום נמשך בעצליים כשבסיומו תלמיד מהכיתה מושעה ל-3 ימים ולומד את שיעור חייו כנראה – איך להאריך את החופש בשיטת עשה זאת בעצמך.

בסופו של יום, התחושות קשות. הביקורת שהייתה לי על מערכת החינוך כאילו התעצמה וקיבלה חותם סופי. אני באמת אהיה חלק מהמערכת העייפה הזאת? מערכת שדחקה לפינה את החינוך לערכים תוך שהיא מרימה על נס את החינוך להישגים? מבחנים, ש"ב, רצים כל הדרך למיצ"ב – ולא, זאת לא תכנית ריאליטי בטלוויזיה אבל זאת אכן המציאות.

אני שסולדת מזה, שמשמיעה את ביקורתי בקול רם, אצטרף לתנועה לדיכוי החשיבה?? עד כה, ביליתי בגן שם הלמידה פחות פורמאלית והרבה יותר מתאימה לנפשו של הילד. בגן הוא עוד סקרן, חוקר ובעל הנעה פנימית ללמידה. בבית הספר, זה נכחד. במקרה הטוב, אומרים שהילד עצלן או בעל פוטנציאל שלא ממומש, במקרה הפחות טוב – הילד לקוי למידה, היפראקטיבי או סתם רפה שכל. מחד גיסא, אני יכולה להתנהל בחלקת האלוקים שלי כראות עיניי, על-פי משנתי החינוכית. מאידך, אני כפופה למנהל, מפקח ולתכנית לימודים.

איך אני אתנהל? לאן ממשיכים מכאן? חשבתי על בריחה דרך השדות בחזרה לגן אבל אז עלו במוחי פתרונות יצירתיים יותר – לכנס ישיבת קבינט דחופה לשיקום מערכת החינוך, לשלוח מכתב חריף לשר החינוך, להקים מאהל מול בית ראש הממשלה בסמוך לזה של גלעד (עוד בסוף תקום שכונה בדואית בירושלים), לדפוק על שולחנות, לערוך הפגנות... והנה, הראש שלי חושב בגדול. אני פוצחת במונולוגים מרגשים לכל המעוניין לשמוע (וגם למי שלא), נואמת נאומים שלא היו מביישים את גדול הדמגוגים נתניהו. ואז כשהערפל מתפזר... נוחתת התובנה. ייתכן שתיראה לכן ברורה, פשוטה, ידועה זה מכבר. ובכן, כל התשובות נכונות. אך עבורי, כאדם שאחז ועודנו אחוז בדעות אלו, משוכנע בצדקתו, משולהב מנאומיו חוצבי הלהבות, הדברים כמים קרים הניתזים על אדם תשוש.

אז כן, אני עדיין מתנגדת לתחושת הסקפטיות האופפת את רובנו בדבר שינוי. שיטענו שאני נאיבית, תימהונית אבל אני בטוחה בכך: יש לנו יכולות עצומות, אנחנו מסוגלים לשינויים גדולים וטוב וראוי שנמשיך לחשוב בגדול.

אך אודה על פשעי ואגלה טעותי: לא תמיד יעיל לחשוב ולעשות בגדול, השינוי הקטן יכול לגרום להשפעה גדולה. עד כמה שזה כרוך בזיעת אפיים, עבודה איטית ומאומצת. תורת החיים כבר בישרה לנו – "אדם לעמל יולד". אמנם חשבתי בגדול אך לא אחת התגנבו שוחרי הרעה, הספקות – מה אני לעומת גודלה וכוחה של המערכת? איך אני, צעירה ונטולת ניסיון מקצועי אלחם נגד טחנות הרוח הותיקות?

על פי המדרש, הן לחכם והן לכסיל נאמר: "קחו תורה זו ולימדו אותה". הכסיל מתבונן בספר התורה ואומר: " זה כמו לנסות להעביר הר של חול לים. גם אם אעבוד יומם וליל לא אצליח לסיים את המלאכה". אז מה הוא עושה? ממלא דלי אחד בחול ואז שוכב לישון.

החכם לעומתו, אומר: "משלמים לי לפי דלי. אם אני מתאמץ אני מקבל תמורה. אני לא יכול להעלות בדעתי שאצליח להעביר את ההר לים אבל אם הקב"ה ביקש ממני, כדאי לי לכל הפחות לנסות". הוא לוקח את דלי החול ושופך אותו לים, ועוד דלי, ועוד דלי, ועוד... "משוגע מה אתה עושה?" צועק הכסיל.

"תקשיב, משלמים לי" עונה החכם, וממשיך בעבודתו. הוא שופך דלי ועוד דלי אל הים עד שהוא מגיע לאבן. הוא דוחף את האבן והיא ממשיכה לגלוש במורד ולפתע, כל ההר נסחף אל הים. מותר אם כך לחשוב בגדול. אבל העשייה בקטן, יכולה להביא לשינויים מרחיקי לכת. אותו חכם הבין מול מה הוא ניצב ובתושייה רבה נהג בחכמה כשפעל לפי כוחותיו, בכל פעם מעט. הוא לא שיער שמעשיו יחוללו את השינוי הגדול.

נכתב בגמרא: "גוף האדם הוא עולם קטן והעולם הוא עולם גדול" – כל מה שיש בעולם יש באדם ולהפך. אז למרות כל תחלואי מערכת החינוך, אני עומדת להיות חלק ממנה. לנסות להסיר החלודה ולהניע גלגלים ישנים, מטים ליפול.

אם אהיה גננת, אטפח את חלקתי, את גינתי שלי ואדע שמעשיי אלו משפיעים על החברה בה אני חיה, שישנו סיכוי לא מבוטל שפירותיי יפיצו את ריחם הטוב וישפיעו על הסובב אותם.
אם אהיה מורה, אחשוב פחות על מערכת החינוך ויותר על תלמידיי, אשים דגש על חינוכם ועיצובם ופחות על ציוניהם, אנסה להניע את ההנעה הפנימית ולהשיב את חשיבתם היצירתית.
אנחנו אומנם יחידים אבל לכל אחד מאיתנו יש ייחודיות ומחויבות לפעול אם לא בגדול, אז שם בגן או בכיתה.

המדור הדידקטי

צלילי נרות/ ניצה דורי

לפני חג החנוכה רצתה הגננת אילנה ללמד את ילדי הגן לקרוא צלילים.
היא הכינה חנוכייה גדולה ותלתה את הצליל אָ מעל לנר אדום, את הצליל לְ מעל לנר לבן, את הצליל סָ מעל לנר סגול, את הצליל וְ מעל לנר ורוד, את הצליל זָ מעל לנר צהוב, את הצליל פָּ מעל לנר כחול, עוד פָּ מעל לנר כתום ואת הצליל וְ מעל לנר ירוק. שמונה נרות, לשמונה צלילים.
כל היום קראו הילדים את הצלילים והרגישו כמו ילדים גדולים בכיתה א' שכבר לומדים לקרוא.
בצהריים הלכו הילדים הביתה. אילנה סגרה את הגן והלכה גם היא לביתה. אט-אט ירד הערב והתחיל להיות חשוך בגן. והנה בחושך קרה דבר מוזר מאד – הצלילים ירדו מעל הקיר והתחילו לטייל בגן. החנוכייה הגדולה כעסה עליהם מאוד – "חזרו! חזרו!" היא קראה לצלילים, "בבוקר יבואו הילדים לגן ויראו רק נרות ללא צלילים, כיצד ימשיכו ללמוד לקרוא?"

אך הצלילים לא שמעו בקול החנוכייה. נמאס להם להיות תלויים כל היום מעל הנרות. כעת הלכו לחפש דברים אחרים בגן להם הם יכולים להתאים.

הצליל אָ הלך לארון. הארון הגדול של הגן בו שומרת אילנה כל מיני דברים חשובים וחיפש אולי יש שם אריה.

הצליל לְ הלך לראות תמונה של הפרפר לבנין הכרוב במרכז טבע.

הצליל סָ הלך לנוח על ספה קטנה של הבובות.

הצליל וְ הלך לתלות עצמו על וו בו תולים הילדים את תיקי האוכל.

הצליל זָ הלך לאכול מתוך צלחת במטבח.

הצלילים של פָּ הלכו לשחק עם הכדור.

והצליל וְ יצא מהגן לראות את הירח.

כל הלילה קראה החנוכייה לצלילים לחזור אך הם לא שמעו בקולה ולא רצו לחזור למקומם אשר מעל הנרות.

כאשר זרחה השמש, מייד רצו רצו הצלילים והתייצבו במקומם אשר מעל

הנרות. רק הצליל וְ, שיצא לראות את הירח, נרדם בחצר ושכח לחזור לגן. כאשר הגיעו הילדים בבוקר לגן, נגשו לחנוכייה הגדולה לקרוא את הצלילים.

"אילנה, אילנה" קראו הילדים, "הצליל וְ אשר מעל הנר הירוק נעלם".

"מעניין", אמרה אילנה, "הרי אתמול כאשר סגרנו את הגן בצהריים כל הצלילים היו במקומם. אולי נפל?"

התכופפו הילדים והחלו לחפש את הצליל וְ. חיפשו אותו בארון של אילנה, חיפשו אותו במרכז הטבע, על הספה הקטנה של הבובות, בוויים של תיקי האוכל, בין הצלחות במטבח ואפילו בדקו אם הוא ליד הכדור. אבל וְ לא היה שם.

"לא נורא ילדים", אמרה אילנה, כאשר תצאו לשחק בחצר אכין וְ חדש לנר הירוק". המשיכו הילדים לשחק בגן, לצייר,

לגזור ולהדביק. אחר סדרו יפה את הגן ויצאו לחצר. יצאה אילנה גם היא לחצר עם הילדים וישבה להכין צליל חדש לנר

הירוק. לפתע קרא שוהם – "אילנה, אילנה תראי מה מצאתי בארגז החול!" והוא רץ להראות לאילנה את הצליל וְ.

"שובב קטן" אמרה אילנה לצליל. "כל הבוקר חיפשו אותך הילדים בגן ואתה נח לך כאן בארגז החול, איך הגעת לכאן? מי הביא אותך הנה?"

התבייש וְ ושתק. החזירה אותו אילנה למקומו מעל הנר הירוק. ראו הצלילים את מה שקרה לצליל וְ פחדו שהם ילכו לאיבוד ולא ימצאו אותם ולא ברחו עוד בלילה מעל הנרות.

פעילויות בעקבות הסיפור :

- א. נכין בגן חנוכיית צלילים כמו בסיפור
- ב. הילדים ימציאו מקומות המתחילים כצלילי הנרות בגן שלהם בהם יכולים הצלילים להתחבא.
- ג. משחק זיכרון עם צלילי הנרות – ילד עוצם את עיניו, מסתירים לו נר, הילד קורא את הצליל שנשאר ולפי זה יודע איזה צבע נר חסר. וההיפך.
- ד. הגננת מכינה לילדים דף עבודה עם נרות מצוירים ועליהם הצלילים, הילדים קוראים וצובעים בהתאם.

ברכות מזל טוב ליום ההולדת

חודשים תשרי-חשוון
(לבקשת בנות שנה א')

רעות אלכסנדר
הבר צופיה
חן חמו
סופר מורן
קרן יסמין
איילת השחר רנרט
הודיה שאול
שמאי אירית

חודש כסלו
מור אלקובי
דהן שלומית
מעין חגיבי

ולסיום:

את מוזמנת לשלוח במייל לניצה dorifam@hotmail.com או לאורנה ornash@macam.ac.il

1. שאלות הקשורות להתנסות בגן הילדים או ללימודיך במכללה הנראות לך רלוונטיות לכל הסטודנטיות במסלול ואנו נדאג להעלותן בירחון לצד תשובה מתאימה.
2. כמו כן נשמח לקבל רעיונות לפעילויות מעניינות שביצעת בגן שלך ונפרסמן בירחון לטובת חברותיך.
3. הצעות למדורים נוספים.
4. כתבות עד 160 מילים.
5. עדכונים לברכות מזל טוב

בברכת חג אורים שמח
סגל הוראה מסלול גיל רך